

Mervärdesskatt vid omsättning som avser fartyg samt deklARATIONSTIDPUNKT I vissa fall

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om mervärdesskatt vid omsättning som avser fartyg samt deklARATIONSTIDPUNKT I vissa fall.

Lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2018.

I betänkandet finns en reservation (SD).

Behandlade förslag

Proposition 2017/18:16 Mervärdesskatt vid omsättning som avser fartyg samt deklARATIONSTIDPUNKT I vissa fall.

Ett yrkande i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Mervärdesskatt vid omsättning som avser fartyg	5
Deklarationstidpunkt för mervärdesskatt när skattebefrielse upphör genom beslut	7
Reservation	9
Mervärdesskatt vid omsättning som avser fartyg, punkt 1 (SD).....	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	10
Propositionen	10
Följdmotionen	10
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	11

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Mervärdesskatt vid omsättning som avser fartyg

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),
2. lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.,
3. lag om ändring i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:16 punkterna 1–3 och avslår motion

2017/18:3908 av Olle Felten och David Lång (båda SD).

Reservation (SD)

2. Deklarationstidpunkt för mervärdesskatt när skattebefrielse upphör genom beslut

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:16 punkt 4.

Stockholm den 21 november 2017

På skatteutskottets vägnar

Per Åsling

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Åsling (C), Jörgen Hellman (S), Cecilia Widegren (M), Maria Strömkvist (S), Helena Bouveng (M), Peter Persson (S), Olle Felten (SD), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Rasmus Ling (MP), Lotta Finstorp (M), Anna Johansson (S), Momodou Jallow (V), Larry Söder (KD), Patrik Lundqvist (S), Erik Ezelius (S), Dennis Dioukarev (SD) och Said Abdu (L).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I ärendet behandlar utskottet proposition 2017/18:16 Mervärdesskatt vid omsättning som avser fartyg samt deklarationstidpunkt i vissa fall samt en motion som väckts med anledning av propositionen. Regeringen föreslår ändringar i lagen om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200), lagen om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m., lagen om ändring i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg samt lagen om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Regeringens och motionärernas förslag till riksdagsbeslut framgår av bilaga 1. Regeringens lagförslag redovisas i bilaga 2.

Utskottets överväganden

Mervärdesskatt vid omsättning som avser fartyg

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag till ändringar i mervärdesskattelagen i fråga om undantag från skatteplikt för vissa fartyg. Ändringarna innebär att undantaget begränsas till omsättning av fartyg som används på öppna havet och fraktar passagerare mot betalning eller används för handels-, industri- eller fiskeriverksamhet. Undantag kommer även att gälla omsättning av fartyg som används för sjöräddning, assistans eller kustfiske. Ändringarna innebär även att undantag kommer att gälla för omsättning av de flesta varor för förbrukning och försäljning ombord på sådana fartyg som undantas från skatteplikt samt för tjänster som är avsedda för dessa fartyg. Vissa kompletterande ändringar i lagen om frihet från skatt vid import, m.m. samt lagen om proviantering av fartyg och luftfartyg föreslås också.

Jämför reservationen (SD).

Propositionen

Europeiska kommissionen har i en förfrågan till regeringen ifrågasatt om Sverige uppfyller bestämmelserna i mervärdesskattedirektivet, särskilt artikel 148 a, c och d, vad gäller villkoret att fartyget ska användas på öppna havet för att omfattas av undantag från skatteplikt för mervärdesskatt.

I propositionen föreslås ändringar i mervärdesskattelagen i fråga om undantag från skatteplikt för vissa fartyg. Ändringarna innebär att undantaget begränsas till omsättning av fartyg som används på öppna havet och fraktar passagerare mot betalning eller används för handels-, industri- eller fiskeriverksamhet. Undantag kommer även att gälla omsättning av fartyg som används för sjöräddning, assistans eller kustfiske. Ändringarna innebär även att undantag kommer att gälla för omsättning av de flesta varor för förbrukning och försäljning ombord på sådana fartyg som undantas från skatteplikt samt för tjänster som är avsedda för dessa fartyg. Vissa kompletterande ändringar i lagen om frihet från skatt vid import, m.m. samt lagen om proviantering av fartyg och luftfartyg föreslås också.

Skälen för regeringens förslag är att mervärdesskattedirektivet uppställer som krav för skattefrihet när det gäller omsättning av fartyg som fraktar passagerare mot betalning eller används för handels-, industri- eller fiskeriverksamhet, att fartyget används på öppna havet. Mervärdesskattedirektivet undantar även omsättning av fartyg som används för sjöräddning, assistans eller kustfiske från skatteplikt. Denna typ av fartyg behöver dock inte

användas på öppna havet för att omfattas av undantaget. Vad som avses med öppna havet finns inte definierat i mervärdesskattedirektivet. EU-domstolen har inte heller behandlat de närmare villkoren för att ett fartyg ska anses ha använts på öppna havet i mervärdesskattehänseende. EU:s mervärdesskattekommitté tog upp frågan vid sitt 103:e möte den 20 april 2015. Enligt den gradering av överenskommelser som kommittén använder sig av kom medlemsstaterna nästan enigt överens om en riktlinje. Riktlinjen är inte bindande, men kan ändå användas som ledning för tolkningen. Riktlinjen anger följande: ”The concept of the ‘high seas’ for the purpose of the VAT Directive must be seen as static and shall cover any part of the sea outside the territorial waters of any country that is beyond a limit not exceeding 12 nautical miles, measured from baselines determined in accordance with the International Law of the Sea (UN Convention on the Law of the Sea, signed at Montego Bay on 10 December 1982).” Med öppna havet avses därmed allt vatten utanför ett lands territorialgräns. Hur långt det svenska territorialhavet sträcker sig framgår av lagen (1966:374) om Sveriges sjöterritorium.

Den svenska bestämmelsen i 3 kap. 21 § första stycket 1 och 2 mervärdesskattelagen (ML) anger att omsättning av skepp för yrkesmässig sjöfart eller yrkesmässigt fiske samt fartyg för bogsering eller bärgning undantas från skatteplikt. I vissa avseenden är undantaget i mervärdesskattelagen således mer omfattande än motsvarande bestämmelser i direktivet. Den svenska bestämmelsen omfattar skepp för yrkesmässig sjöfart eller yrkesmässigt fiske oavsett var skeppet används. Bestämmelsen bör därför ändras på så sätt att det införs ett krav på användning på öppna havet för att fartyg i sådan verksamhet ska omfattas av undantag.

Regeringen framhåller i propositionen som svar på synpunkter vid remissbehandlingen att det av mervärdesskattedirektivet framgår att det är ett krav för att omfattas av undantaget att fartyget används på öppna havet. Den ledning som finns när det gäller begreppet öppna havet är (den ovan refererade) riktlinjen från EU:s mervärdesskattekommitté. Även frågan i vilken omfattning ett fartyg behöver användas på öppna havet för att undantaget ska vara tillämpligt har behandlats av EU:s mervärdesskattekommitté vid det ovannämnda mötet. Medlemsstaterna kom nästan enigt överens om en riktlinje som kan vara till ledning för tolkningen. Riktlinjen lyder på följande sätt: ”When a vessel carrying passengers for reward or used for the purpose of commercial, industrial or fishing activities qualifies as effectively and predominantly used for navigation on the high seas, the exemptions provided for in Article 148(a), (c) and (d) of the VAT Directive shall apply to all transactions in respect of that vessel in their entirety, subject however to the other conditions governing the exemptions being met.” Riktlinjen får således förstås som att fartyget, enligt kommittén, till övervägande del faktiskt ska användas på öppna havet för att undantaget ska vara tillämpligt.

Förslaget, som innebär att kvalificerat undantagna transaktioner mellan företag efter regeländringen blir mervärdesskattepliktiga, medför inga offentligfinansiella effekter.

Motionen

I kommittémotion 2017/18:3908 av Olle Felten och David Lång (båda SD) föreslås ett tillkännagivande till regeringen med innebörden att även sjöfart som går mellan två stater där territorialvattengränserna tangerar varandra bör omfattas av undantaget från skatteplikt. Innebörden av regeringens förslag är att undantaget inskränks till sådana fartyg som används på vad man definierar som ”öppna havet”. Ur ett svenskt, eller nordiskt, perspektiv innebär denna snäva gränsdragning att rederier som hanterar våra mellanstatliga transportleder, Danmark–Sverige och Sverige–Finland, kommer att missgynnas i förhållande till rederier som trafikerar transportlinjer mellan t.ex. Polen eller Tyskland och t.ex. Sverige eller Finland.

Utskottets ställningstagande

Enligt mervärdesskattedirektivet gäller villkoret att ett fartyg ska användas på öppna havet för att omfattas av undantag från skatteplikt för mervärdesskatt. Regeringens förslag innebär att det svenska regelverket anpassas till mervärdesskattedirektivets lydelse.

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag. Utskottet tillstyrker förslagen och avstyrker motionen.

Deklarationstidpunkt för mervärdesskatt när skattebefrielse upphör genom beslut

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om att deklARATIONSTIDPUNKTEN skjuts fram om det inte är möjligt att lämna en mervärdesskattedeklaration i rätt tid efter ett beslut om beskattning för någon med låg omsättning som har rätt till skattebefrielse enligt mervärdesskattelagen.

Propositionen

Regeringen föreslår att deklARATIONSTIDPUNKTEN skjuts fram om det inte är möjligt att lämna en mervärdesskattedeklaration i rätt tid efter ett beslut om beskattning för någon med låg omsättning som har rätt till skattebefrielse enligt mervärdesskattelagen.

Regeringen anger som skäl för förslaget att sedan den 1 januari 2017 gäller reglerna i 9 d kap. ML som innebär att den som inte omsätter mer än 30 000

kronor per år kan omfattas av skattebefrielse från mervärdesskatt. Den som omfattas av skattebefrielse kan dock bli skattskyldig efter ansökan och beslut av Skatteverket. Därmed får den skattskyldige också rätt till avdrag för ingående mervärdesskatt på sina inköp. Tidsgränsen för att ansöka om sådan beskattning medför att ansökan kan göras och beslut fattas efter den tidpunkt då den aktuella skatten skulle ha deklarerats. Det kan därför uppkomma situationer där det inte blir möjligt att lämna mervärdesskattedeklarationen i rätt tid.

Om deklARATIONER inte lämnas i rätt tid aktualiseras reglerna om förseningsavgifter. Dessutom är den tidpunkt då skatten ska vara betald kopplad till när deklARATIONEN senast skulle ha kommit in till Skatteverket. Den tidpunkten har betydelse för reglerna om uttag av kostnadsränta.

I skatteförfarandelagen finns redan regler för liknande situationer där det inte är möjligt att lämna mervärdesskattedeklarationen vid den ordinarie deklARATIONSTIDPUNKTEN. Regeringen anser att motsvarande också bör gälla i fall när det inte är möjligt att lämna deklARATIONEN i tid efter ett beslut om beskattning enligt 9 d kap. 6 § ML. Ett tillägg med denna innebörd föreslås därför i 26 kap. 33 e § skatteförfarandelagen (2011:1244). Ändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag och tillstyrker förslaget.

Reservation

Mervärdesskatt vid omsättning som avser fartyg, punkt 1 (SD)

av Olle Felten (SD) och Dennis Dioukarev (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen

- a) antar regeringens lagförslag,
- b) ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:16 punkterna 1–3 och motion

2017/18:3908 av Olle Felten och David Lång (båda SD).

Ställningstagande

I propositionen föreslås bl.a. en ändring i mervärdesskattelagen i fråga om undantag från skatteplikt för omsättning av vissa fartyg samt förnödenheter till dessa. Innebörden av förslaget är att undantaget inskränks till sådana fartyg som används på vad man definierar som ”öppna havet” och som fraktar passagerare mot betalning eller används för handels-, industri- eller fiskeriverksamhet samt fartyg som används för sjöräddning, assistans eller kustfiske.

Sjöfart som går mellan två stater där territorialvattengränserna tangerar varandra skulle därmed, om man bokstavstolkar denna mening, inte kunna omfattas av direktivets regel om skattebefrielse vid omsättning av fartyg som avses trafikera sådana farter.

Ur ett svenskt, eller nordiskt, perspektiv innebär denna snäva gränsdragning att rederier som hanterar våra mellanstatliga transportleder, Danmark–Sverige och Sverige–Finland, kommer att missgynnas i förhållande till rederier som trafikerar transportlinjer mellan t.ex. Polen eller Tyskland och t.ex. Sverige eller Finland.

Här är det därför angeläget att komplettera förutsättningarna för momsbefrielsen vid omsättning av fartyg och vad som i övrigt avses i propositionen, så att även fartyg som trafikerar eller avses trafikera områden mellan två stater där territorialvattengränserna tangerar varandra omfattas av lagändringen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2017/18:16 Mervärdesskatt vid omsättning som avser fartyg samt deklarationstidpunkt i vissa fall:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Följdmotionen

2017/18:3908 av Olle Felten och David Lång (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att även sjöfart som går mellan två stater där territorialvattengränserna tangerar varandra bör omfattas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i
mervärdesskattelagen (1994:200)

Härigenom föreskrivs i fråga om mervärdesskattelagen (1994:200)¹

dels att 1 kap. 13 a §, 2 kap. 3 och 5 §§, 2 a kap. 7 §, 3 kap. 21–22 och 24 §§, 5 kap. 3 a och 19 §§, 8 kap. 9 §, 9 d kap. 3 §, 10 kap. 11 och 12 §§ och 19 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 3 kap. 21 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

13 a §

Med *nya transportmedel* förstås

1. motordrivna marktransportmedel som är avsedda för transporter till lands av personer eller varor och som har en motor med en cylindervolym om mer än 48 kubikcentimeter eller en effekt om mer än 7,2 kilowatt, om de omsätts inom sex månader efter det att de första gången tagits i bruk eller före omsättningen har körts högst 6 000 kilometer,

2. fartyg vars längd överstiger 7,5 meter, utom sådana fartyg som anges i 3 kap. 21 och 22 §§, om de omsätts inom tre månader efter det att de första gången tagits i bruk eller före omsättningen har färdats högst 100 timmar, och

2. fartyg vars längd överstiger 7,5 meter, utom sådana fartyg som anges i 3 kap. 21 a §, om de omsätts inom tre månader efter det att de första gången tagits i bruk eller före omsättningen har färdats högst 100 timmar, och

3. luftfartyg vars startvikt överstiger 1 550 kilogram, utom sådana luftfartyg som anges i 3 kap. 21 §, om de omsätts inom tre månader efter det att de första gången tagits i bruk eller före omsättningen har flugits högst 40 timmar.

2 kap.3 §²

Vad som sägs i 2 § om uttag av varor gäller endast om den beskattningsbara personen har haft rätt till avdrag för eller återbetalning enligt 10 kap. 9–13 §§ av den ingående skatten vid förvärvet av varan.

Om den omsättning genom vilken den beskattningsbara

Om den omsättning genom vilken den beskattningsbara

¹ Lagen omtryckt 2000:500.

² Senaste lydelse 2013:368.

personen förvärvat varan eller, när varan förts in till Sverige av den beskattningsbara *personen*, *importen* undantagits från skatteplikt enligt 3 kap. 21 § tillämpas dock 2 §.

personen förvärvat varan eller, när varan förts in till Sverige, den beskattningsbara *personens unionsinterna förvärv eller import* undantagits från skatteplikt enligt 3 kap. 21 *eller 21 a* § tillämpas dock 2 §.

5 §³

Med uttag av tjänst förstås att en beskattningsbar person

1. utför eller på annat sätt tillhandahåller en tjänst för sitt eget eller personalens privata bruk eller annars för annat ändamål än den egna verksamheten, om tjänsten tillhandahålls utan ersättning,

2. använder eller låter personalen använda en vara som hör till verksamheten för privat bruk eller annars för annat ändamål än den egna verksamheten, om omsättningen eller importen av varan undantagits från skatteplikt enligt 3 kap. 21 § eller om den beskattningsbara personen haft rätt till avdrag för eller återbetalning enligt 10 kap. 9, 11 eller 11 c–13 §§ av den ingående skatten vid förvärvet, tillverkningen eller förhyrningen av varan, eller

2. använder eller låter personalen använda en vara som hör till verksamheten för privat bruk eller annars för annat ändamål än den egna verksamheten, om omsättningen, *det unionsinterna förvärvet* eller importen av varan undantagits från skatteplikt enligt 3 kap. 21, *21 a eller 21 b* § eller om den beskattningsbara personen haft rätt till avdrag för eller återbetalning enligt 10 kap. 9, 11 eller 11 c–13 §§ av den ingående skatten vid förvärvet, tillverkningen eller förhyrningen av varan, eller

3. för privat ändamål själv använder eller låter någon annan använda en personbil eller motorcykel som utgör en tillgång i eller har förhyrts för verksamheten och den beskattningsbara personen har haft rätt till avdrag för eller återbetalning enligt 10 kap. 9, 11 eller 11 c–13 §§ av den ingående skatten vid förvärvet, tillverkningen eller, i fråga om förhyring, av hela den ingående skatten som hänför sig till hyran.

Första stycket 2 och 3 gäller endast om värdet av användandet är mer än ringa.

2 a kap.

7 §⁴

En vara ska anses förvärvad enligt 2 § 3, om

- den som för över varan är en beskattningsbar person som bedriver verksamhet i ett annat EU-land,
- överföringen görs för dennes verksamhet, och
- överföringen görs genom att varan transporteras från det EU-landet till Sverige av den beskattningsbara personen eller för dennes räkning.

³ Senaste lydelse 2013:368.

⁴ Senaste lydelse 2015:888.

En vara ska inte anses förvärvad enligt 2 § 3, om överföringen

1. görs för omsättning på fartyg, luftfartyg eller tåg under färd med avgångsort i ett EU-land och ankomstort i ett annat EU-land,

2. utgör ett led i omsättningen av en tjänst som utförs åt den som för över varan och tjänsten avser arbete på eller värdering av varan i Sverige, om transporten av varan avslutas i Sverige och varan, sedan arbetet eller värderingen utförts, skickas tillbaka till den beskattningsbara personen i det EU-land som varan ursprungligen överförts från,

3. görs för att den överförda varan ska användas för omsättningen av tjänster i Sverige och varan därför ska användas tillfälligt här i landet,

4. görs för att den överförda varan tillfälligt, högst två år, ska användas i Sverige, under förutsättning att motsvarande import skulle ha varit skattefri här i landet enligt vad som gäller för temporär import från ett icke medlemsland,

5. görs för sådan omsättning som anges i 5 kap. 3 a §, 3 kap. 30 a § eller 30 c §,

5. görs för sådan omsättning som anges i 5 kap. 3 a §, 3 kap. 21 a, 30 a eller 30 c §,

6. görs för sådan omsättning som anges i 5 kap. 2 § första stycket 2 eller 4, eller

7. görs för sådan omsättning som anges i 5 kap. 2 c eller 2 d §.

När någon av de förutsättningar som anges i andra stycket inte längre föreligger, ska varorna anses ha överförts enligt reglerna i första stycket.

3 kap.

21 §⁵

Från skatteplikt undantas omsättning av

1. skepp för yrkesmässig sjöfart eller yrkesmässigt fiske,

2. fartyg för bogsering eller bärgning,

3. luftfartyg som ska användas av flygbolag som huvudsakligen bedriver internationell flygtrafik mot betalning,

4. tjänster, såsom ombyggnad, reparation, underhåll, befraktning och uthyrning som avser sådana fartyg eller luftfartyg,

5. delar, tillbehör eller utrustning till sådana fartyg eller luftfartyg, när varan

– säljs eller hyrs ut till den som äger fartyget eller luftfartyget eller den som varaktigt nyttjar fartyget eller luftfartyget enligt avtal med ägaren, eller

Från skatteplikt undantas omsättning av

1. luftfartyg som ska användas av flygbolag som huvudsakligen bedriver internationell flygtrafik mot betalning,

2. tjänster, såsom ombyggnad, reparation, underhåll, befraktning och uthyrning som avser sådana luftfartyg,

3. delar, tillbehör eller utrustning till sådana luftfartyg, när varan

– säljs eller hyrs ut till den som äger luftfartyget eller den som varaktigt nyttjar luftfartyget enligt avtal med ägaren, eller

⁵ Senaste lydelse 2013:1105. Ändringen innebär bl.a. att andra–fjärde styckena tas bort.

– förs in till landet för ägarens eller nyttjanderättshavarens räkning, och
 6. tjänster som avser delar, tillbehör eller utrustning som anges i 5.

Undantaget för skepp för yrkesmässigt fiske gäller alla skepp, som säljs eller införs för sådant fiske, oavsett om skeppet är särskilt anordnat för detta ändamål eller inte.

Undantaget gäller inte för skepp, som är sådana farkoster för vilka förflyttningen är av underordnad betydelse i förhållande till huvuduppgiften. Undantaget gäller inte heller omsättning eller import av flodsprutor, pontonkranar, flytdockor och andra farkoster som hänför sig till tulltaxenummer 89.05 och som inte är bärgningsfartyg.

Med yrkesmässig sjöfart avses även transport med skepp av eget gods. Med skepp för yrkesmässig sjöfart jämföras luftkuddefarkoster för yrkesmässig person- eller godsbefordran.

21 a §

Från skatteplikt undantas omsättning av tjänster som tillhandahålls av mäklare och andra förmedlare, som handlar för någon annans räkning i dennes namn, om tjänsten avser en sådan omsättning som anges i 21 §.

Från skatteplikt undantas omsättning av

1. fartyg som används på öppna havet och fraktar passagerare mot betalning eller används för handels-, industri- eller fiskeri-verksamhet,

2. fartyg som används för sjöräddning eller assistans eller för kustfiske,

3. utrustning, inklusive fiskeri-utrustning, som utgör en del av eller används i ett fartyg som anges i 1 eller 2,

4. varor för förbrukning ombord på fartyg som anges i 1,

5. varor för försäljning ombord på fartyg som anges i 1

a) i andra fall än som avses i 5 kap. 2 b §,

b) i de fall som avses i 5 kap.

2 b §, om varorna är sådana livsmedel som anges i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, och

6. varor för förbrukning eller försäljning ombord på fartyg som anges i 2, dock inte fartygsproviant för fartyg som används för kustfiske.

I fråga om punktskattepliktiga varor gäller första stycket 4 och 5 a endast om omsättningen uppfyller villkoren för proviantering i 7–9 §§ lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg. Första stycket 5 b gäller inte i fråga om punktskattepliktiga varor.

Omsättning av varor för försäljning ombord på fartyg på linjer mellan Sverige och Norge eller mellan Sverige och Åland undantas från skatteplikt enligt första stycket 5 endast om omsättningen inte strider mot 5 och 6 §§ lagen om proviantering av fartyg och luftfartyg.

21 b §

Från skatteplikt undantas omsättning av

1. tjänster i form av ombyggnad, reparation, underhåll, befraktning och uthyrning av fartyg som anges i 21 a § första stycket 1 eller 2,

2. tjänster i form av uthyrning, reparation och underhåll av sådan utrustning som avses i 21 a § första stycket 3,

3. andra tjänster än de som avses i 1 eller 2 för att täcka direkta behov för de fartyg som anges i 21 a § första stycket 1 eller

2 och deras laster.

22 §

Från skatteplikt undantas omsättning som avser överlåtelse eller upplåtelse till Svenska Sällskapet för Räddning af Skeppsbrutne av fartyg för livräddning samt delar, tillbehör, utrustning och bränsle till ett sådant fartyg. Undantaget omfattar även underhåll, reparation och andra tjänster som avser ett fartyg av angivet slag som ägs av eller har upplåtits till sällskapet eller delar, tillbehör eller utrustning till ett sådant fartyg.

Från skatteplikt undantas omsättning av tjänster som tillhandahålls av sådana mäklare och andra förmedlare som handlar för någon annans räkning i dennes namn, om tjänsten avser en sådan omsättning som anges i 21, 21 a eller 21 b §.

24 §⁶

Från skatteplikt undantas överlåtelse av andra tillgångar än omsättningstillgångar, om

1. den som överlåter tillgången kan visa att han varken har haft någon rätt till avdrag för eller återbetalning enligt 10 kap. 9–13 §§ av ingående skatt vid förvärvet av tillgången eller vid mera betydande förvärv av varor eller tjänster som tillförts tillgången, eller

2. överföring av tillgången från en verksamhet till en annan verksamhet har medfört skattskyldighet enligt 2 kap. 2 § 2.

Vid tillämpning av första stycket anses som omsättningstillgångar inte tillgångar som är avsedda att förbrukas i en verksamhet.

Undantaget från skatteplikt enligt denna paragraf omfattar inte försäkringsföretags överlåtelse av tillgångar som övertagits i samband med skadereglering och inte heller finansieringsföretags överlåtelse av tillgångar som företaget har återtagit med stöd av ett av företaget övertaget köpeavtal. Undantaget gäller inte heller om den omsättning genom vilken den skattskyldige förvärvat varan eller, om varan förts in till landet av den skattskyldige, importen undantagits från skatteplikt enligt 3 kap. 21 §.

Undantaget från skatteplikt enligt denna paragraf omfattar inte försäkringsföretags överlåtelse av tillgångar som övertagits i samband med skadereglering och inte heller finansieringsföretags överlåtelse av tillgångar som företaget har återtagit med stöd av ett av företaget övertaget köpeavtal. Undantaget gäller inte heller om den omsättning genom vilken den skattskyldige förvärvat varan eller, om varan förts in till landet, det unionsintern förvärvat eller importen undantagits från skatteplikt enligt 3 kap. 21 eller 21 a §.

⁶ Senaste lydelse 2007:1376.

5 kap.**3 a §⁷**

En omsättning enligt 2, 2 a, 2 b eller 3 § av en vara anses som en omsättning utomlands, om

1. säljaren levererar varan till en plats utanför EU,
2. direkt utförelse av varan till en plats utanför EU ombesörjs av en speditör eller fraktförare,
3. en utländsk beskattningsbar person förvärvar varan för sin verksamhet i utlandet och hämtar den för direkt utförelse till en plats utanför EU,
4. varan levereras till *ett fartyg eller ett luftfartyg* i utrikes trafik för bruk ombord på ett sådant *fartyg eller luftfartyg* eller för sådan omsättning som anges i 1 § tredje stycket,
4. varan levereras till ett luftfartyg i utrikes trafik för bruk ombord på ett sådant luftfartyg eller för sådan omsättning som anges i 1 § tredje stycket,

4 a. varan levereras till ett *fartyg eller* luftfartyg i de fall som avses i 2 b § för försäljning ombord och avser sådana livsmedel som anges i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelsslagering, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, dock inte punktskattepliktiga varor,

4 a. varan levereras till ett luftfartyg i de fall som avses i 2 b § för försäljning ombord och avser sådana livsmedel som anges i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelsslagering, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, dock inte punktskattepliktiga varor,

5. varan omsätts på fartyg eller luftfartyg i de fall som avses i 2 b § för konsumtion ombord,

6. det är fråga om en leverans av obeskattade unionsvaror av de slag som avses i 4 § andra stycket lagen (1999:445) om exportbutiker och varorna är avsedda för försäljning i en sådan butik,

6 a. det är fråga om en sådan försäljning som avses i 4 § första stycket lagen om exportbutiker,

7. varan är en personbil eller motorcykel som vid leveransen är tillfälligt registrerad enligt 23 § första stycket 1 lagen (2001:558) om vägtrafikregister, under förutsättning att

a) fordonet levereras till en fysisk person som är bosatt eller stadigvarande visats i ett annat land än ett EU-land, och

b) säljaren kan visa att fordonet varaktigt förts till en plats utanför EU före utgången av den sjätte månaden efter den månad då fordonet levererades, eller

⁷ Senaste lydelse 2015:221. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

8. varan levereras här i landet till en fysisk person som är bosatt eller stadigvarande vistas i ett annat land än ett EU-land, under förutsättning att

- a) ersättningen utgör minst 200 kronor, och
- b) säljaren kan visa att köparen har medfört varan vid resa till en plats utanför EU före utgången av tredje månaden efter den månad under vilken leveransen av varan gjordes.

Vid leverans av en vara inom landet till en fysisk person som är bosatt i Norge eller på Åland anses omsättningen som en omsättning utomlands endast om

1. leveransen avser en vara eller en grupp av varor som normalt utgör en helhet och ersättningen utgör minst 1 000 kronor efter avdrag för skatt enligt denna lag som hänför sig till ersättningen, och

2. säljaren kan visa att köparen i nära anslutning till leveransen fört in varan eller varorna till Norge eller till Åland och därvid enligt tullräkning eller liknande handling betalat skatt motsvarande skatt enligt denna lag.

En leverans av varor till fartyg på linjer mellan Sverige och Norge eller mellan Sverige och Åland ska anses som en omsättning utomlands endast om leveransen inte strider mot 5 och 6 §§ lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg.

En leverans som avses i första stycket 4 av punktskattepliktiga varor ska anses som en omsättning utomlands endast om leveransen uppfyller de villkor som gäller för proviantering i 7–9 §§ lagen om proviantering av fartyg och luftfartyg.

En leverans som avses i första stycket 4 av punktskattepliktiga varor ska anses som en omsättning utomlands endast om leveransen uppfyller de villkor som gäller för proviantering i 7–9 §§ lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg.

19 §⁸

En omsättning av tjänster enligt någon av 4–18 §§ eller 9 b kap. 4 § första stycket anses som omsättning utomlands när det är fråga om

1. tjänster som avser *fartyg eller luftfartyg* i utrikes trafik, inräknat upplåtelse av *hamnar eller flygplatser*, eller tjänster som avser utrustning eller andra varor för användning på sådana *fartyg eller luftfartyg*,

1. tjänster som avser *luftfartyg* i utrikes trafik, inräknat upplåtelse av *flygplatser*, eller tjänster som avser utrustning eller andra varor för användning på sådana *luftfartyg*,

2. lastning, lossning, transport eller andra tjänster i direkt samband med

a) export av varor från Sverige eller ett annat EU-land,

b) import av varor som omfattas av

– 9 c kap. 1 §, eller

⁸ Senaste lydelse 2016:261.

– ett förfarande för tillfällig införsel med fullständig befrielse från tull eller extern transitering,

c) försändelse, transport eller införsel av varor i fri omsättning, vilka införs i Sverige från ett tredje territorium som utgör en del av unionens tullområde, om varorna

– förflyttas här i landet under ett förfarande för intern unionstransitering enligt unionens tullbestämmelser, om varorna hänfördes till samma förfarande genom en deklaration när de fördes in i landet samt försändelsen eller transporten av dem avslutas utanför Sverige, eller

– när de förs in i Sverige hade omfattats av 9 c kap. 1 § eller ett förfarande för tillfällig införsel med fullständig befrielse från importtullar, om de hade importerats, eller

d) införsel av varor till ett annat EU-land om dessa omfattas av det landets tillämpning av artikel 61 eller 157.1 a i direktiv 2006/112/EG,

3. tjänster som består av arbete på lös egendom, om egendomen förvärvats eller importerats för att undergå sådant arbete inom EU och egendomen efter det att arbetet utförts, transporteras ut ur EU av den som tillhandahåller tjänsterna, eller av kunden om denne inte är etablerad inom landet eller för någonderas räkning,

4. förmedling av varor eller tjänster som görs för någon annans räkning i dennes namn, när omsättningen av dessa anses som en omsättning utanför EU antingen enligt 1 § första stycket eller enligt förevarande paragraf eller 3 a §, och

5. en varutransporttjänst eller en tjänst som avses i 12 §, om tjänsten tillhandahålls en beskattningsbar person och den uteslutande nyttjas eller på annat sätt tillgodogörs utanför EU.

8 kap.

9 §⁹

Avdrag får inte göras för sådan ingående skatt som hänför sig till

1. stadgivarande bostad om inte annat följer av 10 §,

2. utgifter för representation och liknande ändamål för vilka den skattskyldige inte har rätt att göra avdrag vid inkomstbeskattningen enligt 16 kap. 2 § inkomstskattelagen (1999:1229),

3. förvärv av varor för försäljning från fartyg i de fall som avses i 5 kap. 3 a § tredje stycket, eller
3. förvärv av varor för försäljning från fartyg på linjer mellan Sverige och Norge eller Sverige och Åland, eller

4. kostnader vid uttag av tjänst där beskattningsunderlaget beräknats enligt 7 kap. 5 § andra stycket.

För sådana utgifter som avses i första stycket 2 får avdrag dock göras för ingående skatt som avser måltider eller liknande förtäring, om

1. utgifterna har ett sådant omedelbart samband med verksamheten som avses i 16 kap. 2 § inkomstskattelagen,

2. avdraget inte överstiger vad som kan anses skäligt, och

⁹ Senaste lydelse 2016:1069.

3. avdraget högst uppgår till den ingående skatten på 300 kronor per person och tillfälle.

Avdragsbegränsningen i första stycket 3 gäller inte om förvärven avser spritdrycker, vin, starköl, öl, tobaksvaror, parfym, kosmetiska preparat, toalettmiddel eller choklad- och konfektyrvaror. I fråga om punktskattepliktiga varor är det dock en förutsättning för avdrag att varorna får provianteras utan punktskatt enligt 5–9 §§ lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg.

I 9 a kap. 13 § och 9 b kap. 3 § finns ytterligare begränsningar av rätten till avdrag för ingående skatt.

9 d kap.

3 §¹⁰

I den omsättning som avses i 1 § ska följande inräknas:

1. beskattningsunderlaget för skattepliktig omsättning av varor och tjänster inom landet,

2. ersättning för omsättning som är undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 19 § 2, 21, 21 a, 22, 23 § 2, 4 eller 7, 26 a, 30 c, 31 eller 31 a §,

2. ersättning för omsättning som är undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 19 § 2, 21, 21 a, 21 b, 22, 23 § 2, 4 eller 7, 26 a, 30 c, 31 eller 31 a §,

3. ersättning för omsättning som är undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 2, 9 eller 10 §, om omsättningen inte endast har karaktären av en bitransaktion, och

4. ersättning för omsättning som anses gjord utomlands enligt 5 kap. 3 a § första stycket 1, 2, 3, 7 eller 8 eller 19 § 2 a, 2 b, 3 eller 4.

Ersättning för omsättning av anläggningstillgångar ska inte ingå i omsättningen enligt första stycket.

10 kap.

11 §¹¹

Den som i en ekonomisk verksamhet omsätter varor eller tjänster inom landet har rätt till återbetalning av ingående skatt för vilken denne saknar rätt till avdrag enligt 8 kap. på grund av att omsättningen är undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 19 § första

Den som i en ekonomisk verksamhet omsätter varor eller tjänster inom landet har rätt till återbetalning av ingående skatt för vilken denne saknar rätt till avdrag enligt 8 kap. på grund av att omsättningen är undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 19 § första

¹⁰ Senaste lydelse 2016:1069.

¹¹ Senaste lydelse 2016:1069.

stycket 2, 21 §, 21 a §, 22 §, 23 § stycket 2, 21 §, 21 a §, 21 b §,
2, 4 eller 7, 26 a §, 30 a §, 30 c §, 22 §, 23 § 2, 4 eller 7, 26 a §,
30 e §, 31 §, 31 a §, 32 § eller 30 a §, 30 c §, 30 e §, 31 §, 31 a §,
enligt 9 c kap. 1 §. 32 § eller enligt 9 c kap. 1 §.

Rätt till återbetalning föreligger också för ingående skatt som hänför sig till sådan omsättning av varor och tjänster som avses i 3 kap. 9 § utom tredje stycket 2, 10 § eller 23 § 1 om

1. förvärvaren är en beskattningsbar person som i ett land utanför EU har antingen sätet för sin ekonomiska verksamhet eller ett fast etableringsställe till vilket tjänsten tillhandahålls eller, om den beskattningsbara personen saknar sådant säte eller etableringsställe i det landet, den beskattningsbara personen är bosatt eller stadigvarande vistas där,

2. förvärvaren inte är en beskattningsbar person och förvärvaren är bosatt eller stadigvarande vistas i ett land utanför EU, eller

3. omsättningen har direkt samband med varor som ska exporteras till ett land utanför EU.

Rätt till återbetalning föreligger också för ingående skatt avseende förvärv och import som hänför sig till omsättning i ett annat EU-land under förutsättning att

1. omsättningen är skattepliktig eller medför återbetalningsrätt motsvarande den som avses i denna paragraf eller 12 § i det land där omsättningen görs,

2. omsättningen skulle ha varit skattepliktig eller skulle ha medfört rätt enligt denna paragraf eller 12 § till återbetalning om omsättningen gjorts här i landet, och

3. rätten till återbetalning inte ska utövas genom en ansökan med stöd av 1 eller 2 §.

Den som omfattas av skattebefrielse enligt 9 d kap. har inte rätt till återbetalning av ingående skatt enligt första och andra styckena, utom för ingående skatt som avser sådan omsättning av nya transportmedel som är undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 30 a §.

12 §¹²

Den som omsätter varor eller tjänster genom export har rätt till återbetalning av ingående skatt för vilken han saknar rätt till avdrag enligt 8 kap. på grund av att omsättningen sker utanför EU. Rätten till återbetalning gäller under förutsättning att omsättningen är skattepliktig eller undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 10 a §, 19 § första stycket 2, 21 §, 23 § 2, 3 eller 4 eller 30 e §.

Den som omsätter varor eller tjänster genom export har rätt till återbetalning av ingående skatt för vilken han saknar rätt till avdrag enligt 8 kap. på grund av att omsättningen sker utanför EU. Rätten till återbetalning gäller under förutsättning att omsättningen är skattepliktig eller undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 10 a §, 19 § första stycket 2, 21 §, 21 a §, 21 b §, 22 §, 23 § 2, 3 eller 4 eller 30 e §.

¹² Senaste lydelse 2016:1069.

Rätt till återbetalning av ingående skatt enligt första stycket gäller inte den som omfattas av skattebefrielse enligt 9 d kap.

19 kap.

1 §¹³

En beskattningsbar person som är etablerad i ett annat EU-land och som vill få återbetalning av ingående skatt enligt 10 kap. 1, 2, 3, 11 eller 12 § ska ansöka om detta hos Skatteverket, om denne under den återbetalningsperiod som avses i 6 §

1. varken haft sätet för sin ekonomiska verksamhet i Sverige eller ett fast etableringsställe här från vilket affärstransaktioner genomförts, eller, om ett säte eller fast etableringsställe saknas, inte har varit bosatt eller stadigvarande vistats i Sverige, och

2. inte har omsatt varor eller tjänster inom landet.

Utan hinder av bestämmelserna i första stycket om omsättning i Sverige får den beskattningsbara personen under återbetalningsperioden inom landet ha omsatt

1. transporttjänster eller stödtjänster till dessa som är undantagna från skatteplikt enligt 3 kap. 21 § första stycket 4, 30 c § andra stycket, 30 e, 31, 31 a eller 32 § eller 9 c kap. 1 §,	1. transporttjänster eller stödtjänster till dessa som är undantagna från skatteplikt enligt 3 kap. 21 § första stycket 2, 21 b § första stycket 1, 30 c § andra stycket, 30 e, 31, 31 a eller 32 § eller 9 c kap. 1 §,

2. varor eller tjänster som köparen är skattskyldig för enligt 1 kap. 2 § första stycket 2, 3, 4, 4 b eller 4 c, eller

3. telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster om mervärdesskatten för tillhandahållandet av dessa tjänster redovisats enligt bestämmelser som i ett annat EU-land motsvarar den särskilda ordningen i artiklarna 369a–369k i direktiv 2006/112/EG.

En ansökan enligt första stycket ska göras genom den elektroniska portal som inrättats för detta ändamål i det EU-land där den beskattningsbara personen är etablerad. Om den beskattningsbara personen är eller ska vara registrerad enligt 7 kap. 1 § första stycket 3, 4, 5 eller 6 skatteförfarandelagen (2011:1244), ska ansökan dock göras i enlighet med vad som föreskrivs i 34 och 35 §§.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för mervärdesskatt som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

¹³ Senaste lydelse 2015:888.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 4 § lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

4 §¹

Frihet från mervärdesskatt vid import ska medges för

1. varor som levereras till fartyg eller luftfartyg i utrikes trafik för sådana ändamål som medför att skatt inte ska tas ut enligt 5 kap. 3 a § första stycket 4, 4 a och 5 mervärdesskattelagen (1994:200),

1. varor som levereras till fartyg som används på öppna havet och fraktar passagerare mot betalning eller används för handels-, industri- eller fiskeriverksamhet eller till luftfartyg i utrikes trafik, för sådana ändamål som medför att skatt inte ska tas ut enligt 5 kap. 3 a § första stycket 4, 4 a eller 5 mervärdesskattelagen (1994:200),

2. varor av de slag som avses i 4 § andra stycket lagen (1999:445) om exportbutiker och som levereras för försäljning i sådan butik,

3. en försändelse från en privatperson till en annan privatperson, utom om försändelsen består av alkoholhaltiga produkter eller tobaksvaror eller har ett värde som överstiger 45 euro,

4. försändelser som består av utländska periodiska publikationer, utom om försändelsernas värde överstiger 22 euro, och

5. andra försändelser än sådana som avses i 4 och 3 § 6, utom om försändelsernas värde överstiger 22 euro.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för mervärdesskatt som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2014:1506.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg

Härigenom föreskrivs att 2 och 3 §§ lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

I denna lag förstås med *obeskattade varor*:

a) varor som inte har beskattats i Sverige, och

a) varor som inte har beskattats med mervärdesskatt eller, i fråga om punktskattepliktiga varor, punktskatt i Sverige, och

b) varor som har beskattats i Sverige men där varorna sedan blivit befriade från skatt,

b) varor som har beskattats i Sverige men där varorna sedan blivit befriade från punktskatt eller mervärdesskatt,

unionsvaror: detsamma som i artikel 5.23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen,

icke-unionsvaror: detsamma som i artikel 5.24 i förordning (EU) nr 952/2013,

EU:s tullområde: de områden som anges i artikel 4 i förordning (EU) nr 952/2013,

EU:s skatteområde: det område inom vilket unionens bestämmelser om en viss skatt är tillämpliga.

3 §²

Proviaivering med obeskattade unionsvaror får ske för försäljning ombord vid resa till en plats utanför EU:s skatteområde och för förbrukning ombord vid resa till utländsk ort.

Proviaivering med icke-unionsvaror får ske för förbrukning ombord vid resa till utländsk ort över det fria havet, om varorna består av animaliska livsmedel och provianteringen sker enligt gällande föreskrifter om kontroll av livsmedel som importeras från ett land utanför EU.

Såvitt avser mervärdesskatt får proviantering ske i de fall som avses i 5 kap. 3 a § första stycket 4 och 4 a mervärdesskattelagen (1994:200).

I fråga om mervärdesskatt får proviantering ske i de fall som avses i 3 kap. 21 a § första stycket 4 eller 5 eller 5 kap. 3 a § första stycket 4 eller 4 a mervärdesskattelagen (1994:200).

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.

¹ Senaste lydelse 2016:273.

² Senaste lydelse 2011:292.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för mervärdesskatt som Prop. 2017/18:16 hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

4 Lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 26 kap. 33 e § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

26 kap.

33 e §¹

Den som saknar möjlighet att lämna mervärdesskattedeklaration i rätt tid på grund av ett beslut enligt 33 c § ska lämna deklARATIONEN senast den 12 i månaden efter beslutet, i januari eller augusti senast den 17.

Den som saknar möjlighet att lämna mervärdesskattedeklaration i rätt tid på grund av ett beslut enligt 33 c § *eller enligt 9 d kap. 6 § mervärdesskattelagen (1994:200)* ska lämna deklARATIONEN senast den 12 i månaden efter beslutet, i januari eller augusti senast den 17.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.

¹ Senaste lydelse 2013:1068.